

Posudek oponenta diplomové práce

Vysoká škola: Univerzita Palackého v Olomouci
Fakulta: Právnická
Katedra: správního práva a finančního práva
Obor: právo a právní věda

Diplomantka: **Darina Ondřejková**
Téma diplomové práce: **Právní analýza příjmové stránky státního rozpočtu**

Vedoucí diplomové práce: JUDr. et Mgr. Taťána Zelenská, Ph.D.
Oponent diplomové práce: dr Mgr. Michal Kozieł, Ph.D.
Akademický rok: 2023/2024

Diplomantka si jako téma své diplomové práce vybrala rozpočtovou oblast, konkrétně oblast státního rozpočtu. Byť se jedná o již mnohokrát zpracované téma, jeho vhodné uchopení může přinést zajímavé poznatky. Navíc v poslední době veřejné finance v České republice čelí zásadním výzvám spojeným s různými událostmi ve světě. Téma sice nepovažuji za až tak ambiciózní, ale stále vhodné pro zpracování diplomové práce.

Zvolené téma z rozpočtové oblasti, konkrétně pak z oblasti týkající se příjmů státního rozpočtu je zajímavé tím, že stát prostřednictvím veřejných rozpočtů plní své úkoly, navíc vláda může prostřednictvím rozpočtů realizovat svou politiku. Ve veřejných rozpočtech se navíc do značné míry odráží také aktuální situace ve světě, co bylo patrné třeba v době pandemie covid-19, kdy byly zavedeny značné podpory osobám postiženým omezeními, nebo v případě války na Ukrajině, kde pro změnu značně vzrostl požadavek na zvýšení výdajů na obranu státu. Pro tyto výdaje však musí stát najít dříve nebo později vhodné příjmy, jelikož zadlužovat se nelze donekonečna. Volba tématu mi tedy přijde zajímavá, nicméně je škoda, že se diplomantka omezila pouze na právní analýzu, což ve výsledku vede k tomu, že předkládaná práce je ve velké míře popisná a zejména v kapitolách 1, 2 a 3 pouze shrnuje obecně známé poznatky, aniž by přinášela něco nového. Z tohoto pohledu se jako nejzajímavější jeví kapitola 4, ve které sice autorka uvádí přehled jednotlivých změn, a tyto následně velmi stručně hodnotí. Jako nadbytečné se mi pak v práci jeví srovnání právní úpravy se Slovenskou republikou, kdy diplomantka srovnává pouze právní úpravu rozpočtového práva na úrovni státu v ČR a SR, ale už se nepouští do srovnání změn přijatých ve zkoumaném období v obou státech. Srovnání s jiným státem je samozřejmě vždy přínosné, nicméně zde bych potenciál pro srovnávání viděl

jinde, např. právě v tom, jak si z legislativního hlediska poradily jiné státy s aktuálními výzvami ve světě (covid-19, válka na Ukrajině atd.) Rovněž omezení se pouze na Slovensko mi přijde nezajímavé. Vhodnější by bylo zaměřit se buď na jednu otázku (např. konsolidaci veřejných financí) ve vícero státech, nebo naopak zvolit jeden stát, ale zde provést stejnou analýzu jako v případě ČR, a výsledky obou provedených analýz následně srovnat. Stejně tak je škoda, že diplomantka při analyzování jednotlivých změn (např. změn v rozpočtovém určení daní) neuvádí i konkrétní čísla, tedy jaký konkrétně dopad měly tyto změny na příjmovou stránku veřejných rozpočtů (v mld. Kč). Domnívám se, že by to pomohlo daleko lépe pochopit motivaci zákonodárce k zavedení těchto změn.

Diplomantka vytvořila práci v rozsahu 44 stran vlastního textu, dle vlastního prohlášení má text práce celkem 113.940 znaků. Diplomantka dobře pracuje se zákony, důvodovými zprávami a s online zdroji, ale jsem toho názoru, že se mohla pokusit vyhledat více monografické literatury a odborných článků, zejména týkající se třeba Slovenské republiky, a nespolehat se v této oblasti pouze na vlastní analýzu a interpretaci slovenských zákonů.

Práce je mimo úvodu a závěru, tvořena čtyřmi hlavními kapitolami, které se dále vnitřně člení a jež jsou pojmenovány následovně: 1) Základní pojmy; 2) Příjmy státního rozpočtu dle zákona o rozpočtových pravidlech; 3) Členění příjmů státního rozpočtu dle rozpočtové skladby a 4) Analýza příjmové stránky státního rozpočtu.

Práce je doplněna o prohlášení, poděkování, obsah, seznam použitých zdrojů, abstrakt v českém a anglickém jazyce a seznam klíčových slov v obou jazycích. Strukturu práce považuji za odpovídající jejímu obsahu i rozsahu. Kapitoly na sebe logicky navazují, kdy diplomantka nejprve (možná až zbytečně obecně) vymezuje základní pojmy a vytváří si tak základ pro další zkoumání, aby následně zjištěné poznatky aplikovala na praktickou část své práce, tedy zhodnocení daně z neočekávaných zisků z různých úhlů pohledu.

Z formálního hlediska je práce zpracována na odpovídající úrovni. Stejně tak i stylistika a jazyková úroveň je velmi dobrá. Forma citací odpovídá obecným požadavkům.

Celkově i přes výše uvedené výhrady **shledávám tuto práci za vhodnou k obhajobě**, její kvalitu hodnotím v souhrnu jako dobrou. Doporučuji, aby se diplomantka během obhajoby zaměřila zejména na tyto otázky:

- Chystají se ve zkoumané oblasti v souvislosti s příjmovou stránkou státního rozpočtu nějaké změny de lege ferenda pro rok 2025 a následující?
- Jak je to se zavedením fiskálních pravidel na Slovensku? Zavedlo Slovensko také obdobu zákona o pravidlech rozpočtové odpovědnosti jako ČR nebo se vydalo jinou cestou? Které řešení je dle Vašeho názoru vhodnější?

Tuto práci navrhuji hodnotit **stupněm „D“**.

V Olomouci dne 16. září 2024

dr Mgr. Michal Kozieł, Ph.D.